

LO CATALANISTA

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director.—Los originals no 's tornan

Direcció, Redacció y Administració
Travessia de la Rambla, n.º 12
SABADELL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell	2 rals al mes.
Fora	8 » trimestre.
Un número sol.	1 »
Anuncis á preus convencionals.	

BIBLIOGRAFIA

GUIDETA

NOVELA DE COSTUMS PER JOSEPH M. DEL BOSCH GELABERT

Elegantment impresa en characters elzeverians, ha sortit fa poch dies aquesta obra, deguda á la ploma del conegut prosista que modestament encobreix son nom ab lo pseudonim ab que firma «Mas memorias,» «L' exemple» y altres escrits que prou ben sentada han deixat sa reputació literaria. Reconegudas deuen estarli las lletras catalanas, ja per tenir en ell á un de sos afanyosos conreuhadors, ja per lo acertat camí que ha emprés en tal conreu; y no 'ns ha mogut á dir aixó lo desitj de veurer agarrotada l' imaginació de nostres escriptors per encongits preceptes mes ó menos exagerats ó poch ó molt dignes d' esser atesos, mes avuy que un grosser realisme invadeix á passos de gegant aquest género d' obras literarias, loçant ab ell un objecte contrari al que deu atendre la novela, aixó es: complerta la missió que l' Estética li prescriu complir ab lo que li imposa la moral, nos causa un verdader goig veurer un llibre com lo que motiva aquestes ratllas, en oposada marxa á la que, empresa en lo turbulent *boulevard* de París ve á terminar en los bulliciosos *barrios bajos* de Madrid, amenassant escamparse arreu com boyra per dolents ayres infestada.

Guideta per sa forma es una verdadera novela y per son fondo es una verdadera novela de costums. Per medi de narracions exactes y correctes, diálechs á vegadas de naturalitat extremada, ú altres de manifesta afectació, y brillantíssimas descripcions, desenrotlla l' au-

tor un sencill argument dintre del qual com nota predominant sobresurt un dels cassos del problema de tant difícil com de útil resolució com es lo de la lluyta del capital ab lo trevall.

De sentir es, segons nostre modo de veurer, que son text vingui redactat ab un llenguatge mes que sencill elevat, en perjudici d'esser poch entés per qui al llegirlo desconegui certs detalls de nostra llengua, y es de sentir encara mes, ja que si de son fondo tothom ha de treurer profit, á qui mes directament se dirigeix es á la classe obrera.

En efecte, encar que si no de relleu, Guideta es la protagonista de la novela, son dignes potser de major estudi las figuras de D. Miquel, nebot y regent de la fábrika en la que trevalla en Magí, espos d'aquella y la de D. Anton, amo de dita fábrika.

Pinta l'autor en lo primer á un tipo calavera, degradat y estafa, verdader traydor de la novela, que despitat ab motiu d'haber sigut despreciat per la Guideta en ocasió en que probá d'atentar contra sa honra, jura, prevalentse de sa autoritat demunt del seu espós, venjarse d'ella. Difícil en part li era per lo camí recte lograr son desitj, ja que topava ab un dels pochs trevalladors que 'n l' época en que 's desedrotilla tal trama (época de paros y *huelgas*, de bullicis y atentats revolucionaris), complian ab son deber; y mes difícil encara, tota vegada que á son caracter trevallador hi acompanyava lo d'una inteligencia vasta que 'l posava baix la protecció directe de D. Anton, qui preveya ab éll beneficiosos resultats ab motiu d'un invent quals últims detalls tocavan á la ff.

Guiat, donchs, per sas malas entranyas y enganyant ignominiosament al seu oncle, D. Miquel logra que 'n Magí segueixi en principi un dels moviments revolucionaris y éll, cap de colla ells mateixos, escapant á la persecució dels que endevinan sos mals intents, ajudat del seu complice en Benet, digne company de sas truanerías, sé dirigeix á casa de 'n Magí, convensut de trobar sola á la Guideta, mes al ser allá, troba errats sos càlculs y foll de venjansa, punyal en ma, intenta assassinar al marit de Guideta. la que logra deturar ab sa intervenció material la ma homicida, donant lloch á que son espós, desarmant al contrari, lo tregui de sa casa, deixantlo mal-parat al tirarlo badalot d'escala avall.

No es aquest per altra part l'úlich acte de venjansa projectat per D. Miquel, ja que necessitat de diners pera mantenir lo moviment revolucionari, á part d'altres sangrías á la caixa del seu oncle, s'apropiá d'una forta cantitat que aquest habia destinat á ne 'n Magí á compte de son invent, entrega que aquell simulá per medi d'un rebut extés per ell y falsificant la firma del interessat. En lo desenllás d'aquest incident, desenllás que ho es també de la novela,

es en lo punt que á nostre entendre estigué algun tant desacertat l' autor de «Guideta.»

Pero explican la nostre opinió y tornant enrera del curs de la novela, trobém que de presentar al lector lo tipo de D. Antón, l' autor lo descriu tal com per lley deu esser; un home honrat, digne, considerat y sumament simpátich per son tracte, de lo qui es precis suposarli sino extrém de bona fé al deixarse enganyar per son nebot, aixis com un cego confiar-se ab en Magí á qui distingeix entre 'ls altres trevalladors y á qui com ja han indicat honra ab la seva protecció; donant donchs aquestos antecedents y después de sapiguer que als pochs díes d' haver vist frustrada sa tentativa D. Miquel fugí d' Espanya deixant pratent als ulls del seu oncle lo resultat de sas calaveradas per lo déficit de la caixa, y al negar en Magí á D. Anton haber rebut la cantitat que segons lo rebut fals aquest retreya exigintli lo secret de son invent terminat ja y ab lo qual pensava rescabalar-se de las pérduas tingudas, ¿perqué, preguntém, per part de D. Anton, la confiança 's torna rezel, lo rezel dupte y en alas d' aquest la protecció 's cambía en amensassa? ¿No eran per ell ben notórias las estafas de son nebot pera no poguer afegirni á tantas, una mes? ¿Podía duptar entre la paraula d' aquell, convicte y confés y la d' un home honrat sobre tot tractantse de la falsificació d' un document tant sencill? Nosaltres creyém que 'n lo terreno de lo real la solució es fácil y á haberho considerat aixís l' autor, no hauría necessitat de recorrer al ausili de D. Joseph antich pretendent de Guideta qui patrocinant dignament al marit d' aquesta, li proporciona la cantitat que indegudament reclama D. Anton, lliurantlo dels transits judicials ab que aqueixa lo amenassava; á haberho considerat aixís, en Magí sería encara per lo seu amo lo actiu y honrat trevallador de la fábrica y al evitar que al lector li quedí una impressió repugnant de la figura de D. Anton, quedaria mes demostrat un detall importantíssim y per regla general cert, de que si á vegadas no hi ha l' armonía deguda entre 'ls jornalers y 'ls amos, es precis anar á cercar la causa en lloch ocult é ignorant que 'n aquest cas ne dona sobrat compte D. Miquel.

Deixant á part aquesta apresiación nostra, com ja hem dit avants, la novela respon á son títol; lo retratro de sos personatjes es magnífich y en lo que toca á descripcions, ja comensant per son primer capítol en lo que hi pinta ab magnífichs colors lo iniciament d' un disturbí revolucionari y seguint después en lo gráfich quadro de la fábrica en acció en lo que 'l lector apar trobar-se present, tot lo llibre está ple de notas brillants que recomanan per si solas la «Guideta.»

J. F. C.

SECCIÓ POLÍTICA

Lo célebre torero Frascuelo ha sigut molt mal ferit en l' última corrida celebrada á la Cort y degudament presidida per l' Autoritat mateixa que si presencia un fet semblant pel carrer, clava á presidi als autors y cómplices.

Mes com tot aixó ha sucsehit en la plassa de toros y l' aulor del mal es una bestia y 'ls cómplices 'l Govern qu' ho tolera, permet y anima, heus aquí que la Justicia no hi pot tenir res que veurer.

En cambi en tot Madrit no s' ha parlat d' altra cosa durant los últims dias.

¿Qué te que veurer la miseria del pais y la gent en vaga á causa de la terrible crisis qu' a travéssem, prop d' una noticia de sensació com aquesta?

¡Ay de nosaltres si mor l' *insigne* Frascuelo!

¡Com quedarà l' industria, l' agricultura, la marina, 'l comers y l' Hisenda espanyola!

∴

Com es natural tractantse de Madrit, la casa de Frascuelo està plena sempre de personas que s' interesan per la salut del *ilustre* pacient.

Quan van anar á la Cort los ilustres catalans portadors de la célebre memoria al Rey ningú 'n va fer cas.

Pero es clar, no es tot hú, esser català y català ilustre, ó torero de primera classe.

Los polítichs espanyols y tots quants viuen de la política, están pels toreros.

Bona prova n' es 'l pet de banderillas que clavan al pobre pays.

Los aspectors madrilenys ploraven á llágrima viva quan lo toro ferí á Frascuelo.

Los aspectadors de la crisis qu' atravessa 'l pays plorém per la miseria que se 'ns tira á sobra.

¡Tot es hú!

Segons s' ha sabut ultimament la vinguda á Espanya ó mes ben dit á Madrit, dels escriptors estrangers, y la celebració del Congrés Literari Internacional, ha costat á la nació la friolera de 5,000 duros.

Ya estranyavam nosaltres que 's lluisin tant los escriptors madrilenys ab gent que una vegada fora d' Espanya 's riuen dels espanyols.

Tira peixet; ab dñers de 'ls altres costa molt poch quedar be devant dels forasters.

∴

Una noticia per l' istil.

Las carreras de caballs de aquest any verificadas á Madrit, han costat als espanyols nada menos que 7,000 duros.

Endevant y fora.

Aixís ray, es molt facil y molt cómodo divertir-se.

Pagant nosaltres.

Los periódichs reformistas fan veurer á sos lectors que Barcelona ha rebut y despedit á 'n Romero Robledo d' un modo admirable.

¡Quina barra!!

∴

Pero aixó, hem de confessar qu' en certa part ha sigut admirable.

Quant menos digne de admirarse.

Si las demás provincias d' Espanya fessin lo mateix que Barcelona, pot ser aviat se 'n darian vergonya 'ls caps de colla de la política, de passejar sas inconsecuencias y calamitats pel pays.

Cada hù ab los seus.

¿No 'n tenen prou ab explotarnos desde Madrit, qu' encare vulguin ficarse á casa nostra?

Tot d' un plegat hi ha hagut un cambi en lo Ministeri.

'N León y Castillo se 'n anat á la embaixada de París y l' Albareda á la gobernació.

Los mismos perros con diferentes collares.

Lo govern ha enviat á buscar al general Palacios pera que l' enteri de tot lo ocorregut en Puerto-Rico.

Per supuesto; que tot plegat no sabrá res.

De tots modos, á Puerto-Rico estarán tranquils un quant temps.

Mentres siga fora 'l general Palacios.

Poden ben dir que s' han tret un pes de sobre.

Entre 'ls politichs, ministerials y de oposició ha caigut com aygua bullenta la permuta de cárrechs de los senyors Albareda y León y Castillo. La crisis per consegüent s' ha reduhit á una simple jugada d' en Sagasta, la qual ha disgustat molt als pretendents á Cartera, pera 'ls quals aquest acte es anti constitucional y anti parlamentari.

Nosaltres sols veyém en aixó una cesantía menos, ja que de desarrollarse la crisis en altre sentit hi había probabilitat de que entrés al ministeri un politich que no ha sigut may ministre.

Y aixís tots gnanyém... menos los pretendents á prevendas.

Lo senyor Moles, corresponsal en Barcelona de *El Imparcial* ha escrit una carta al director de *El Resumen* afirmantse en lo dit en son telegrama referent al banquet reformista del Teatre Principal.

Molt ben fet: los reformistas de Romero Robledo, ab sos jochs de noys, no saben lo qu' es formalitat.

Y per aixó vejerem ab gust la carta del senyor Moles, á que á mes de las bonas condicions que li reconeixem te la de no ser reformista.

Un periódich tan lliurecambista y tan *saltí banquí* con *El Imparcial*, se queixa també del cambi ó permuta de cárrechs de los senyor Albareda y León y Castillo.

La queixa de *El Imparcial* se diu ¡Medallo, puig ja fa temps que aquest senyor pretent una cartera.

¡Medallo ministre! ¡quina desgracia!

A la senyoreta de Osma se li han fet varios regalos ab motiu de son projectat casament ab lo senyor Cánovas.

Y de 'ls pobres ningú se 'n recorda.

Si á lo menys fos lo senyor Cánovas tan politich casat com solter, menos mal.

Pero á la edat de 'l sanyor Cárovás la política no es una virtut, ni menys una necessitat.

Es una política forcosa.

Segons alguns periódichs diuhen, lo senyor Moret es l' encarregat de redactar lo discurs de la corona.

¡Pobre discurs y pobre corona!

A bonas mans está 'l pendero.

Preparemnos á sentir bestiesas lliurecambistas.

EXPOSICIÓ UNIVERSAL DE BARCELONA

Acordat per la Junta Directiva procedir á la elecció del mellor dibuix de diploma que deurá entregarse als expositors que mes se distingeixin en lo Certamen internacional d' aquesta ciutat, s' anuncia públich concurs entre 'ls artistes espanyols, baix las condicions següents:

1.ª Queda á elecció del artista la manera d' expressar l' importancia del Certamen que motiva 'l premi, lo mareixament de 'ls que 'l rebrán y la gloria de Barcelona per son oferiment.

2.ª Las dimensions del dibuix serán de 40 centímetros d' alt per 60 d' ample, quedant á disposició del artista 'l procediment gráfic y composició del mateix.

3.ª Lo premi consistirá en la cantitat de dugas mil pesetas, quedant autorisat lo Jurat pera concedir un «accesit» de cinchcentas pesetas si hagues un dibuix que, sens' mereixe 'l premi, fos acreedor á aquesta distinció. Tots los dibuixos que 's presentin al concurs deurán anar colocats en un march, y 'ls que 'l Jurat consideri dignes de distinció honorífica, serán colocats en la Secció de Bellas Arts de la Exposició.

4.ª Los dibuixos qu' aspirin al premi deurán ser presentats en la Secretaría general del Consell de la Exposició antes de las dotse del dematí del día 31 de desembre próxim, acompanyats de un plech clos que contindrà 'l nom del autor y un lema igual al del dibuix presentat.

5.ª Lo Jurat calificador será compost del Excm. Sr. Alcalde constitucional, President de la Exposició, qu' ho será del mateix, lo Sr. President de la Comissió, de Premis, dos Vocals designets per la Academia de Bellas Arts, altres dos elegits pels artistes concurrents al Certamen y 'l Secretari de la Exposició, qu' ho será del Jurat.

6.ª Lo dia 14 de jener próxim se reunirá la Junta Directiva de la Exposició pera coneixer lo fallo emitit pel Jurat, y en cas de adjudicació del premi, obrirá 'ls plechs que contingan lo nom del autor del dibuix premiat y 'l del que hagués tal vegada merescut l' execut; procedint á la inutilació dels plechs que contingan lo nom dels artistes no premiats.

Barcelona 8 de octubre de 1887.—L' Alcalde constitucional, Pre-

sident, Francisco de P' Rius y Taulet.—Lo Vicesecretari general, Carles Pirozzini Martí.

Acordat per la Junta Directiva procedí á la elecció del millor model de la medalla que deurá entregarse als expositors que més se distingeixin en lo Certamen internacional d' aquesta ciutat, se anuncia públich concurs entre 'ls escultors espanyols, baix las condicions següents:

1.ª Lo modelo deu compendrer l' anvers y revers de la medalla, la cual ha de tenir un diámetro de vuitanta cinch milímetros.

2.ª Los modelos deurán ser executats en cera, guix ó en terra cuita, y presentarse ben condicionats pera sa convient exposició y examen del Jurat.

3.ª L' artista deurá tenir present en la elecció de las alegorias é inscripcions, qu' han de ser expressió del motiu, lloch y fecha del premi.

4.ª Lo premi consistirá en la cantitat de 750 pesetas si hágés un modelo que, sens' mereixer 'l premi, fos acreador á aqueixa distinció.

5.ª Los modelos qu' aspirin al premi deurán ser presentats en la Secretaria general del Consell de la Exposició, antes de las dotze del dematí del dia 30 de Novembre, acompanyats d' un lema qu' estará reproduit en un plech clos, que contindrà 'l nom del autor y senyas de son domicili.

6.ª Lo Jurat calificador será compost del Excm. Sr. Alcalde constitucional, President de la Exposició qu' ho será del mateix; lo Sr. President de la Comisió de Premis, dos Vocals designats per la Academia de Bellas Arts; altres dos elegits pels artistes concurrents al Certamen, y 'l Secretari de la Exposició, qu' ho será del Jurat.

7.ª Lo dia 15 de Desembre se reunirá la Junta Directiva de la Exposició pera coneixe 'l fallo emitit pél Jurat, y en cas de adjudicació del premi, obrirá 'ls plechs que contingan lo nom del autor del modelo premiat y 'l del que hagués tal vegada merescut l' accésit, procedint á la inutilació dels plechs que continguin lo nom dels artistes no premiats.

Barcelona 8 de Octubre de 1887.—L' Alcalde constitucional, President, *Francisco de P. Rius y Taulet*.—Lo Vicesecretari general, *Carles Pirozzini Martí*.

L' ORFANETA

Á MON BENVOLGUT AMICH EN FELIU GRIERA Y DULCET

¡Una llimosna, per l' amor de Deu!

Sens parents, ni germans, ni una mareta
que compregui ab afnay mon dolor gréu,

vaig cercant una trista llimosna:
—Germanets, ¿no teniu per l' orfaneta
una llimosna, per l' amor de Deu?

Jo soch la pobre nena abandonada
que pel mon vaig corrent ab trist semblant,
tot cercant una almoyna desitjada,
y l' almoyna ab mal cor se m' es negada
demanantla ab veu trista y mitj plorant.

Jo soch la pobre nena, y sens' ventura
vaig pel mon als capritxos de la sort;
de tot me falta á menos tristura
y no hi ha qui en mas horas d' amargura
aixugui ab sas caricias mon trist plor.

Recordo qu' era jó molt petiteta
quan mos pares al cel varen pujar:
y al morir me deixaren tant soleta,
sens tenir ni una sola germaneta
que ma infancia ab anhel pogués cuidar.

Allavors una dona compassiva
qu' esguardava ab silenci lo meu plor,
me va dar, ab cor dols. caritativa,
al veure 'm tant plorosa y pensativa,
una cambra en sa casa y en son cor.

Y al fe un any qu' aprop seu jo disfrutava
tendre pau, sabrosa com la mel,
va dirme un jorn quant menos m' ho esperava,
mentres sa vista al ample espay clavava
trista mirada escorcollan lo cel.

—Tu ets orfa; no tens pare, ni tens mare,
ni ningú, no mes jó, que 't cuyda al mon;
jo ¡ay de mi! soch mes pobre que tu encare,
puig á mi molt temps ha la sort avara
los goigs d' aquesta vida me confon.

Tu encara pots guanyarte una riquesa,
pots sembrarne de flors ton porvenir
pots ab honra fugir de la pobresa.
A mon costat voltada de tristesa
sols miserias tindrias de patir.

Vesten donchs á implorar, prendeta mia
dels cortxos dolsos la noble caritat;
Deu del cel t'acompanyi en bona via,
ell t'ampari en lo crim y en la falsia
y mantinga ton nom ben pur y honrat.—

Y donantme plorant vella robeta
per tapar lo meu cos en temps de fret,
y portant en lo cort ruhent sageta,
vaig quedar altra volta al mon soleta
tenint molt menos jo qu' un aucellet.

L' aucellet te una mare carinyosa
que li don' son abrích y dols sostent,
y volant per graners molt pressurosa
brins de palla y estopa ja li posa
per tenirlo al abrích del fret ó 'l vent

Y cantant armoniosas cansonetas
totas buscan menjar per sos fillets,
Jo sens' pares, parens, ni germanetas,
ni ningú que 'm prodigi besadetas,
tinch enveja ¡oh, Deu meu! als aucellets.

Cercant algun conhort per una tristesa
vaig corrent ab trist fat per los carrés,
y ningú 's compadeix de ma pobresa,
puig de fam y miseria me veig presa
y la gent passa, 'm mira y no 'm don' rés.

He vist avuy, aqueixa matiaada,
que ab un cotxe se 'n duyan un nin mort,
y al detrás de la fúnebre maynada,
una dona ab ulls folls, desesperada
llensava tristas queixas y amarch plor.

Y jo he tingut enveja ¡oh mare mia!
d' aquell nin que ab tants plors pujava al cel,
y he plorat y he tingut folla agonia.
¡Oh Deu meu! es que ser morta voldria,
puig ma vida es amarga com lo fel

Ditxós del que quan mort te una mareta
que plorant l'acompanyi en lo fossar:
quan jo 'm mori, si acás lo cel decreta

que la mort me sorprenga sen pobreta,
ningú per mi en lo món ha de plorar.

De mi tothom ne fuig perque estripada
es la roba que porto al demunt meu;
y encar' que 'm vegiu per lo fret besada.
que tinch l' ànima ab penas martellada,
tothom me diu,—¡Que t' asistesca Deu!—

Un estol me segueix de nins y ninas
que burlas me van fent de ma orfandat:
tots se 'n burlan perque ells tenen joguinas,
un bon jas guarnidet ab telas finas
y los besos que á mi se m' han negat.

Jo per jas ne tinch brins de negra palla
que m' omplan, quan los miro 'l cor de gel;
es ma llar lo recols d' una muralla
y 'l sostre que de nits ¡ay! m' abrigalla
es un mantell de púrpura: es lo cel.

Y aixís visch de tothom tan olvidada
que ningú me tributa un dols recort;
y al veure 'm pobra, sola, abandonada,
no faig mes que aixugar desesperada
las parpellas que mullo ab amarg plor.

Ningú del mon m' estima á mi, pobreta,
y 'm donan, no estimantme, un dolor greu;
tothom me nega á mi una llimosneteta.
—Germanets; ¿no teniu per l' orfaneta
una llimosna, per l' amor de Deu?—

J. PUIG CASSANYAS.

CENTRE CATALÁ DE S. SADURNI DE NOYA

Disolta la Sucursal que en aquesta població tenia lo «Centre Catalá» de Barcelona y organisantse una nova associació que ab lo nom de «Centre Catalá de S. Sadurni de Noya,» son objecte ha d' esser lo mateix que persegueixen totas las demás associacions catalanistas; aixó es, la reivindicació de la personalitat de Catalunya y la defensa de tots sos interesos, la Junta organitzadora te 'l gust de participar á V. pera que ho fassi públich que per mes que 'l nou «Centre» tinga l' independència completa que li garantisan sos propis y exclusius es-

tatuts, se considera aliada á totas las demás associacions regionalistas creadas ó que 'n endevant se crehin.

A la vegada tenen lo gust los que soscrihent, de participar á V. que abent acordat celebrar lo 30 del present una festa catalanista, ab motiu de celebrar la festa major aquesta vila esperém veuri representat en aquell acte Lo CATALANISTA de Sabadell lo que contribuirá realsant aquella, difundir y propagar las ideas y aspiracions que 'ns son comunas á tots los regionalistas.

Deu guarde á V. molts anys.

S. Sadurni de Noya 15 Novembre 1887.—Per la Junta Organiza-
dora, *Joan Sala*.—*Joan Forn*s.—*Jacinto Oliver*.—*Salvador Costa*.—*Llo-
rens Mestre*.—*Joan Carreras*.

Sr. Director de Lo CATALANISTA, Sabadell.

FOMENT MERCANTIL, INDUSTRIAL Y AGRÍCOLA DE SABADELL

GREMI DE CONSTRUCTORS Y MANYANS

La organisació de gremis, no cap dubta que ha de reportar grans beneficis morals y materials á la humanitat. Basat ab aixó, y tenim en compte las moltas diferencias que per desgracia conspiran contra la bona marcha que deuria existir entre 'l amo y l' operari, aquest Gremi tractan de agermanar tradicionals costums ab las bonas de la moderna societat espera conseguir moralitat, ordre y pau entre 'l amo y l' operari, pera que d' aquest armoniós conjunt puga venir en temps no llunyá al relatiu benestá d' abdós á la vegada.

Res, donchs, mes rahonat lògich y just que arrendir homenatge una volta l' any á la memoria de aquell que durant sa vida material, fou modelo exemplar de virtuts y perseverancia en 'l fadigós treball de forar lo ferro, al insigne y gloriós Sant Eloy que ya desde llunyanas épocas fou proclamat patró per los obrers de la industria del ferro en general.

Pera celebrar tan solemne diada que será lo día primer del próxim mes de Desembre aquest Gremi ha hacordat el següent programa:

Per. Sans oficis ab orquesta en la parroquial Iglesia de San Félix.

Son. Repartició de cent pans de tres lliuras, entre las familias mes manesterosas de la localitat.

Ter. Adjudicació de un premi de cinquanta pesetas acompanyat de un diploma de honor ab lo titol de mestre á l' operari que domiciliat en Sabadell presenti mes ben acabat y de feyna propia una escuadra plana de cert de trenta centimetres de llargada 'l costat major, vint idem 'l menor, vintivuit milimetres amplada de 'ls costats y vuit milimetres de gruxaria.

Oportunament 's repartirán las invitacions corresponents.

Sabadell 15 Novembre de 1887.—Lo Secretari, *Arnald Izard*.

NOVAS

Numerosa y oscullida fou la concurrència qu' amplia los salons de la important y patriótica Associacio *Lliga de Catalunya* en la nit del disapte passat, per motiu de celebrar aquesta la primera vetllada literaria.

Serian dos quarts de deu del vespre quant lo president de la secció de Literatura y Bellas Arts den Lluís Domenech obri la sessió, donantse lectura d' una bellíssima poesia de Mossen Jacinto Nerdaguer, titulada *Los fills del Canigó*, la que, com totes las demás que segueixen saludá lo numerós auditori, ab nutrits y justificats aplaudiments.

Lo senyor Freixa y Cos lleigi la poesia de don Joseph Franquesa y Gomis que te per titol *Lo Consell de Cent*: Don Emili Vilanova fen passar un bon rato al auditori ab son treball *Per ladillo*: don Bonaventura Bassegoda llegí sa hermosíssima poesia *Quinze anys*. *Pasant la palanca* poesia de don Victor Brossa, llegida ab agradable entonació per ell mateix y la de don Joseph Ixart que porta per titol *Gaudeamus* llegida per lo senyor Almirall. (J.)

Seguí despres la tan forta com ben inspirada poesia de don Bonaventura Bassegoda, que porta per titol *Cant d' independència* llegida per son autor fou interrompuda varias vegadas ab nutrits picaments de mans: Don Joan Pons y Massaveu, dona lectura de sa poesia *Al cor del ivern*, aixi com també llegí la seva titulada *Brindis Catalá*, don Joaquim Riera y Bertran.

Acabá la vetllada ab la lectura del treball en prosa per son mateix autor don Emili Vilanova, *La última festa*, qu' entretingué agradablement als concurrents los quals demostraban sortir altament satisfets del bon rato que 'ls proporcioná la importan *Associació Lliga de Catalunya* en la nit del passat disapte.

Esmeradament imprés nos ha sigut enviat per lo president de la *Lliga de Catalunya*, Don Pau Sans y Guitart, un exemplar del Discurs inaugural de dita Associació 'l que publicarem ja en nostre passat número.

Agrehim de veras la distinció que li ha merescut al president de *La Lliga de Catalunya* senyor Sans nostre setmanari.

En altre lloch d' aquest número publiquem la Comunicació que nos ha sigut remesa per la Comissió organitzadora del *Centre Catalá* de San Sadurni de Noya, avans Sucursal del de Barcelona, qual Associació pot contar ab nostre incondicional apoyo en tots aquells actes, que com se proposa, surtin endefensa dels interesos morals y materials de Catalunya.

Procurarem assistir á la festa que 'ns convida, quedan altamen agreits per sa atenta invitació.

La companyia de ópera italiana que funciona en lo teatro Principal posará avuy en escena la aplaudida ópera *La Favorita*.

Copiem de *La renaixensa*:

"En la actualitat están tancadas las següents fábricas: en Mataró, las dels senyors Badalí y Sala, fillis de Mas, Cooperativa y senyora viuda de Mas; en Manresa, Pont de Vilumara, Rafecas, Sanromá y Companyia y Batllés; en Mantlleu, senyors Almeda y Rusiñol, Vilaplana y companyia y Cardona; Balsareny, senyors Coma y Freixa, senyor Rabella; Monistrol, Gironella, Teixidor y Companyia; Navarces, Conca y Freixa, Bures y Lafont, Serra y Tapias, Asols; Soda, Llusá y Companyia; Sant Hipólit de Voltregá, sonñors Galliga, Rierola y Companyia y Catellá, Pou y companyia; Sant Quirse de Besora, senyors Domingo; Torelló, senyor Feiner, Casaramona, Fanth y Vehil; en suma, passen de 30 los establi-

ments fabrils que no funcionan. Ademés han reduhit notablement son treball pera arribar á un paro definitiu tart ó aviat, tres fàbricas d' aquesta ciutat, las restants de Manresa, 8 de Manlleu, 2 de Camprodon las de Premiá de Mar, 5 de Roda, 3 de Ripoll, las de Salent, 1 de Sant Quirse, 2 de Torelló y las de Vilassar de Mar.

Segons los últims datos, lo treball en Catalunya ofereix lo següent resultat:

Obrers parats del tot; 17,348.—Id. tres dias á la setmana, 1,156.—Id. dos dias á la setmana, 1,401.—Id. quatre dias á la setmana, 400.—Id. setmanas alternadas, 2,839.—Total 23,144.“

¡Quantas familias reduhidas á la mes espantosa miseria!

De *El Estandarte* de Madrid, periódich canoví, tradnhim lo següet:

“La Empresa d' illuminació de Madrid, la més beneficiada de totas las d' Espanya, la que realisa ganancias fabulosas gracias á un funest y escandolós privilegi, alcansat fa ja anys quan no tenia coneixement práctic d' aqueix servey lo Govern que 'l doná la Empresa d' illuminació de gas de Madrid descansada en la influencia que gosa 'l “Crédit Mobiliari”, societat composta en sa major part de capitalistas extrangers, que manté á sou en son Consell á molts homes polítichs importants de tots los partis, que 's succeheixen en lo mantaniment de la preponderancia d' aquesta societat, segons lo partit que domina en las esferas del poder.

Quan tota la prempsa s' ocupa ab insistencia de las immoralitats d' Ultramar, deixa poch ó gens d' espay pera las que 's cometen en lo cor mateix de la Península, vejentse en los Consells d' Administració de serveys públichs á homes molt influyents del país, subjectes per medi de miserable retribució y obligats á servir á empresas com la del Gas, que serveixen tant car y tant malamenet á l' Administració pública y als habitants de la Cort, y no 's comprén aqueix silenci no donantne la culpa al descuyt que regna en tots los assumptos que no tenen conexió ab la política.

¡Tant com ocupa y preocupa á París los negocis Caffarel-Limouzin, y tant poch com se parla dels de certas societats en Madrid!“

La Junta Directiva de la “Lliga de Catalunya” acordará enviar á S. M. lo Rey de Bèlgica lo següent mensatge:

“Aquesta Associació que te com un dels seus objectes preferents lo de contribuir ab totas sas forsas al renaixement de la llengua catalana, s' honra en associarse á las justissimas demostracions d' afecte y d' abhessió que V. M. ha rebut d' aqueix poble belga, modelo de cultura y d' amor al progrés, ab motiu d' haver usat tant brillantment l' idioma flamench en lo teatro d' aqueix nom, inaugurat en la ciutat de Brusselas pera analtiment de una de las brancas del art nacional.

Deu conservi la vida á V. M. á fi de que pugui realisar nous actes de simpatía á favor de tot los elements que constituheixen aqueixa gran nació, pera honra de las generacions passadas y ensenyansa y gloria de las presents.“

L' Associació Catalanista d' Excursions Científica de Barcelona está preparant pera las próximas festas de Nadal una Exposició de fotografias de monuments, pasatjes, tipos y costums dels païssos de la Corona d' Aragó y en particular de Catalunya. Sabém que aquesta Exposició, la primera en sa classe en Espanya tindra especial importancia, tant

per lo gran número d' exemplars que s' hi presentarán com per la novetat que oferirán per sos assumptos. La Exposició s' instal·larà en lo grandios local de la "Lliga de Catalunya," qual Societat l' ha cedit galanment pera aquell objecte.

Un periódich de Madrit porta la següent atterradora noticia:

"Varias de las personas que desde Málaga se proponan emigrar á Buenos Ayres tindrán d' aplassar son viatge á consecuencia de que 'ls barcos que fan la escala á la República Argentina han pres á Catalunya tan extraordinari número d' emigrants, que no hi ha lloch pera ningú mes.

Segons noticias fidedignas rebudas á Málaga, sortirán de Catalunya pera América mes de 14,000 catalans que están faltats de treball."

Diu *La Gralla* de Montevideu:

Lo govern Uruguayech, ha sigut invitat oficialment per intermedi de 'l senyor Ministre d' Espanya resident, pera concórrer á l' Exposició Universal de Barcelona.

Esperém que 'l govern del general Tajés contestará acceptant l' invitació.

En la nit del passat dimars muri en Barcelona á la edat de 15 anys, el distinguit jove D. Joan Bta. Corominas y Ferret fill del difunt compatrici D. Joan Bta. Corominas y Plá. (D. E. P.)

Nos unim de cor la immensa pena que deu experimentar la desconsolada familia dels finats.

En las elecciones verificadas lo dilluns passat pera la renovació del Consistori del Jochs florals de Barcelona pera l' any 1888. quederen nombrats los senyors següents: *Mantene dors*.—Don Marian Aguiló y Fuster. senyors Baró de Lourtolón, Don Marcell Menendez Pelayo. D. Jacinto Verdager, D. Angel Guimerá y D. Joaquim Cabot Rovira.

Suplens.—Don Emili Vilanova, D. Lluís Domenech, D. Joaquim Riera y Bertrán y don Antoni Aulestia.

Nostre particular amich y Compatrici don Manel Ribot y Serra, ha sigut guanyador de dos premis y un accessit en lo Certamen literari que celebrá lo Cassino Provensalench de San Martí de Provensals lo día 11 dels corrents. L' Felicitem.

ANUNCI OFICIAL

CAIXA DE AHORROS DE SABADELL

Han ingressat fins aquesta fetxa 3,552 pessetas procedentas de 296 imposicions, essent 6 lo número de nous imponents.

S' han tornat 2,362 pessetas 16 céntims á demanda de 14 interessats.

Sabadell 13 de Noviembre de 1887.—P. lo Director, lo Tresorer, *Pau Turull y Comadrán*.

SECCIÓ DE ANUNCIS

PERA 'LS RENTISTAS

Hi ha pera vendrer en aquesta ciutat una ó varias casas que produheixen del 5 al 6 per 100 de interés anyal.

Informes y demás, Riego, 51, de vuyt á deu nit. Días festius á totas horas.

¡FORA CABELLS BLANCHS!

Sens duple que 'ls maravellosos resultats obtinguts per l' últim descubrimient á fi de evitar lo cabell blanc donará molt quefer als únichs representants de Catalunya ab son prodigiós

OLI DEL SERRALLO

Aquest se troba de venda en las principals Droguerías y Perfumerías d' Espanya.

Vendas al en gros: Passeig de Gracia, 80, baixos, Barcelona.

ÚNICH REPRESENTANT EN AQUEIXA CIUTAT Y TARRASA

Domingo Saret Vila, Capmany, 52

¡NO MES CABELLS BLANCHS!**FESTA INAUGURAL
DEL CENTRE CATALÁ DE SABADELL**

Contenint tots los discursos y poesías que 's llegiren en la vetllada inaugural de dit Centre y los més importants del dinar que tingué lloch lo día 27 de Mars últim.

De venda en lo Centre de suscripcions de D. Llorens Lladó, carrer de Sant Pau, número 4, Sabadell.—Preu 1'50 pessetas.

ENGUADERNACIONS BARATÍSSIMAS

Se fan de totas classes y preus, Ilustracions y Obras de luxo, Novelas, etc., etc. Los llibres se entregan á las 48 horas de encarregats.

RAMBLA, 70, CAPMANY, 18

TALLERS

DE

Imprempta, Litografia, Encuadernacions
Llibres especials y ratllats

JOAN COMAS FAURA**PAPERERÍA**

Papers pera cartas de totas classes.—Paper "Mill."—Blanchet.—Fantasia.—Embalatje.

PLEGADORS DE PESSAS

Se fan plegadors de totas classes en fusta y en cartró, ab lo nom imprés, si aixís se desitja. Plegadors de 10 per 70 ú 11 per 72 centímetros, sense nom, á 12 duros milé y ab nom á 13 duros milé. En cartró á preus baratos.

TALONARIS

á 4 rals de 100 fullas de dos classes, á 5 rals los de Entrego y á 7 rals los de Pedido y de Vale.

IMPRESIONS

Facturas.—Sobres.—Memorandums.—Membrets.—Talonaris.—Reduccions de preu.—Tarjetas, etc., etc.

ENCUADERNADORS

de varias classes pera cartas.—Capsas pera Facturas, Lletres, Rebuts y altres documents.

Tallers: Carrer de Capmany, núm. 18.

Sucursal: Rambla, núm. 70.